

Spis treści

Wstęp.....	V
Wykaz skrótów	XV
1. Zmiany endokrynologiczne związane z ciążą i okresem poporodowym	1
1.1. Ciało żółte	1
1.1.1. Powstawanie ciała żółtego	1
1.1.2. Funkcja ciała żółtego	2
1.1.3. Losy ciała żółtego	3
1.1.4. Ciało żółte ciążowe	4
1.1.5. Regulacja funkcji ciała żółtego w okresie ciąży	5
1.1.6. Funkcja hormonalna we wczesnej ciąży	5
1.1.7. Niewydolność ciała żółtego	6
1.2. Budowa i funkcja łożyska	9
1.3. Zmiany hormonalne w okresie ciąży	11
1.3.1. Hormony płciowe	11
1.3.2. Hormony peptydowe	13
1.4. Ciąża a funkcja jajników	16
1.5. Rola hormonów w regulacji porodu	16
1.6. Gruczoły sutkowe w okresie ciąży i laktacji	18
1.7. Zmiany hormonalne związane z laktacją	20
1.8. Laktacja a płodność	22
Piśmiennictwo	23
2. Choroby przedniego płata przysadki mózgowej	25
2.1. Fizjologia przedniego płata przysadki mózgowej w okresie ciąży i po porodzie	25
2.1.1. Wielkość przysadki	25
2.1.2. Sekrecja prolaktyny	25
2.1.3. Aktywność osi hormon wzrostu–insulinopodobny czynnik wzrostu 1	27
2.1.4. Sekrecja pozostałych hormonów przedniego płata przysadki	29
Piśmiennictwo	29

2.2. Gruczolak przysadki wydzielający prolaktynę	29
2.2.1. Informacje ogólne	29
2.2.2. Okres ciąży i okres poporodowy	36
Piśmiennictwo	42
2.3. Akromegalia	43
2.3.1. Informacje ogólne	43
2.3.2. Okres ciąży i okres laktacji	48
Piśmiennictwo	53
2.4. Pozostałe guzy przysadki mózgowej lub jej okolicy	54
2.4.1. Gruczolak tyreotropinowy	54
2.4.2. Gruczolaki gonadotropinowe	57
2.4.3. Nieaktywne hormonalnie gruczolaki przysadki mózgowej	59
2.4.4. <i>Incidentaloma</i> przysadki	61
2.4.5. Czaszkogardlak	62
Piśmiennictwo	63
2.5. Zapalenie przysadki mózgowej	64
2.5.1. Wprowadzenie	64
2.5.2. Klasyfikacja	65
2.5.3. Obraz histopatologiczny	65
2.5.4. Patogeneza	67
2.5.5. Obraz kliniczny	69
2.5.6. Diagnostyka	70
2.5.7. Diagnostyka różnicowa	72
2.5.8. Rokowanie	74
2.5.9. Leczenie	75
Piśmiennictwo	77
2.6. Zespół Sheehana	78
2.6.1. Wprowadzenie	78
2.6.2. Patofizjologia	78
2.6.3. Objawy kliniczne	79
2.6.4. Rozpoznanie	83
2.6.5. Diagnostyka różnicowa	86
2.6.6. Leczenie	87
Piśmiennictwo	89
2.7. Inne choroby przedniego płata przysadki mózgowej	90
2.7.1. Powiększenie przysadki mózgowej w okresie ciąży	90
2.7.2. Udar przysadki mózgowej	90
2.7.3. Niedobór hormonu wzrostu	93
2.7.4. Niedoczynność przysadki mózgowej	96
2.7.5. Zespół pustego siodła	100
Piśmiennictwo	101

3. Choroby podwzgórza i tylnego płata przysadki mózgowej	103
3.1. Funkcja hormonalna podwzgórza i tylnego płata przysadki mózgowej oraz regulacja natriemii w okresie ciąży i po porodzie	103
3.1.1. Okres ciąży	103
3.1.2. Okres poporodowy	106
Piśmiennictwo	106
3.2. Moczówka prosta	106
3.2.1. Informacje ogólne	106
3.2.2. Okres ciąży	110
3.2.3. Okres poporodowy	116
3.2.4. Antykoncepcja	116
Piśmiennictwo	116
3.3. Zespół nieadekwatnej antydiurezy	117
3.3.1. Informacje ogólne	117
3.3.2. Zespół SIAD i inne przyczyny hiponatremii w okresie ciąży i po porodzie	123
Piśmiennictwo	126
4. Choroby tarczycy	127
4.1. Fizjologia tarczycy w okresie ciąży i po porodzie	127
4.1.1. Okres ciąży	127
4.1.2. Okres poporodowy	134
Piśmiennictwo	135
4.2. Niedobór jodu	136
4.2.1. Informacje ogólne	136
4.2.2. Okres ciąży i okres laktacji	138
Piśmiennictwo	145
4.3. Autoimmunologiczne zapalenie tarczycy	146
4.3.1. Informacje ogólne	146
4.3.2. Okres ciąży	149
Piśmiennictwo	157
4.4. Niedoczynność tarczycy	158
4.4.1. Informacje ogólne	158
4.4.2. Okres ciąży	164
4.4.3. Niedoczynność tarczycy a antykoncepcja	184
4.4.4. Niedoczynność tarczycy a płodność	184
4.4.5. Laktacja u kobiety z niedoczynnością tarczycy	185
Piśmiennictwo	186
4.5. Nadczynność tarczycy	187
4.5.1. Informacje ogólne	187
4.5.2. Okres ciąży	194
4.5.3. Okres prekoncepcyjny	210
4.5.4. Okres poporodowy	211
Piśmiennictwo	212

4.6. Poporodowe zapalenie tarczycy	213
4.6.1. Dane epidemiologiczne	213
4.6.2. Etiopatogeneza	213
4.6.3. Czynniki ryzyka	215
4.6.4. Podział poporodowej dysfunkcji tarczycy	216
4.6.5. Objawy kliniczne	217
4.6.6. Diagnostyka	218
4.6.7. Diagnostyka różnicowa	220
4.6.8. Poporodowe zapalenie tarczycy a ciąża	221
4.6.9. Poporodowe zapalenie tarczycy a depresja poporodowa	222
4.6.10. Badania przesiewowe	223
4.6.11. Rokowanie	224
4.6.12. Leczenie	224
4.6.13. Prewencja	226
Piśmiennictwo	226
4.7. Choroba guzkowa tarczycy	227
4.7.1. Informacje ogólne	227
4.7.2. Okres ciąży	234
4.7.3. Okres poporodowy	242
4.7.4. Rak tarczycy a antykoncepcja	242
Piśmiennictwo	243
4.8. Inne choroby tarczycy	244
4.8.1. Choroba de Quervaina	244
4.8.2. Ciche zapalenie tarczycy	246
4.8.3. Zespół oporności na hormony tarczycy	246
4.8.4. Zespoły zmniejszonej dostępności hormonów tarczycy	250
Piśmiennictwo	250
5. Choroby przytarczyc i zaburzenia gospodarki wapniowej	252
5.1. Fizjologiczne zmiany gospodarki wapniowej w okresie ciąży i laktacji	252
5.1.1. Okres ciąży	252
5.1.2. Okres laktacji	255
Piśmiennictwo	257
5.2. Pierwotna niedoczynność przytarczyc	257
5.2.1. Informacje ogólne	257
5.2.2. Pierwotna niedoczynność przytarczyc w okresie ciąży i w okresie laktacji	261
5.2.3. Rzekoma niedoczynność przytarczyc	265
Piśmiennictwo	267
5.3. Pierwotna nadczynność przytarczyc	268
5.3.1. Informacje ogólne	268
5.3.2. Pierwotna nadczynność przytarczyc w okresie ciąży i w okresie laktacji	273
Piśmiennictwo	278

5.4. Osteoporoza	279
5.4.1. Informacje ogólne.....	279
5.4.2. Okres ciąży i okres laktacji.....	282
Piśmiennictwo	285
5.5. Niedobór witaminy D i krzywice uwarunkowane genetyczne	285
5.5.1. Niedobór witaminy D.....	285
5.5.2. Krzywice uwarunkowane genetycznie.....	289
Piśmiennictwo	291
5.6. Pozostałe choroby przytarczyc i zaburzenia gospodarki wapniowej	292
5.6.1. Rodzinna hipokalcemia hiperkalciuryczna.....	292
5.6.2. Rodzinna hiperkalcemia hipokalciuryczna.....	294
5.6.3. Rak przytarczyc.....	295
5.6.4. Hiperkalcemia humoralna	296
5.6.5. Idiopatyczna hiperkalcemia ciążowa	298
Piśmiennictwo	298
6. Choroby kory nadnerczy	300
6.1. Fizjologia nadnerczy w okresie ciąży i po porodzie	300
6.1.1. Okres ciąży	300
6.1.2. Okres poporodowy	306
Piśmiennictwo	307
6.2. Niedoczynność nadnerczy	307
6.2.1. Informacje ogólne.....	307
6.2.2. Niedoczynność nadnerczy w okresie ciąży i po porodzie	313
Piśmiennictwo	320
6.3. Zespół Cushinga	321
6.3.1. Informacje ogólne.....	321
6.3.2. Zespół Cushinga w okresie ciąży i po porodzie.....	326
Piśmiennictwo	333
6.4. Hiperaldosteronizm pierwotny	335
6.4.1. Informacje ogólne.....	335
6.4.2. Hiperaldosteronizm pierwotny w okresie ciąży i po porodzie	340
Piśmiennictwo	347
6.5. Wrodzony przerost nadnerczy	348
6.5.1. Informacje ogólne.....	348
6.5.2. Wrodzony przerost nadnerczy w okresie ciąży i po porodzie.....	354
Piśmiennictwo	364
6.6. Pozostałe choroby kory nadnerczy oraz zaburzenia sekrecji i działania mineralokortykosteroidów	365
6.6.1. Rak kory nadnerczy	365
6.6.2. <i>Incidentaloma</i> nadnerczy.....	369
6.6.3. Zespół Nelsona	371

6.6.4. Zespół Liddl'a	372
6.6.5. Zespół Carneya	373
6.6.6. Reninoma	373
Piśmiennictwo	375
7. Choroby rdzenia nadnerczy	377
7.1. Fizjologia rdzenia nadnerczy w okresie ciąży i po porodzie	377
Piśmiennictwo	377
7.2. Guz chromochłonny	377
7.2.1. Informacje ogólne	377
7.2.2. Guz chromochłonny w okresie ciąży i po porodzie	385
Piśmiennictwo	393
8. Choroby jajników	395
8.1. Zespół policystycznych jajników	395
8.1.1. Informacje ogólne	395
8.1.2. Płodność	400
8.1.3. Okres ciąży	404
8.1.4. Okres laktacji	408
8.1.5. Antykoncepcja hormonalna	409
Piśmiennictwo	410
8.2. Zespół hiperstymulacji jajników	411
8.2.1. Etiologia	411
8.2.2. Patomechanizm	413
8.2.3. Objawy kliniczne	414
8.2.4. Prewencja	415
8.2.5. Leczenie	419
Piśmiennictwo	420
8.3. Niewydolność osi podwzgórze–przysadka–jajnik	420
8.3.1. Hipogonadyzm	420
8.3.2. Podwzgórzowy brak miesiączki	426
8.3.3. Przedwczesne wygasanie czynności jajników	427
8.3.4. Zespół Turnera	431
Piśmiennictwo	435
8.4. Endometrioza	437
8.4.1. Informacje ogólne	437
8.4.2. Płodność	441
8.4.3. Okres ciąży	442
8.4.4. Okres poporodowy	446
8.4.5. Antykoncepcja	446
Piśmiennictwo	446

---

9. Cukrzyca	448
9.1. Fizjologiczne zmiany w metabolizmie węglowodanów w okresie ciąży i w okresie laktacji	448
9.1.1. Okres ciąży	448
9.1.2. Okres laktacji	450
Piśmiennictwo	452
9.2. Cukrzyca przedciążowa	453
9.2.1. Informacje ogólne	453
9.2.2. Okres prekonceptyjny	453
9.2.3. Cukrzyca typu 1 w okresie ciąży	455
9.2.4. Cukrzyca typu 2	464
9.2.5. Cukrzyca monogenowa w okresie ciąży	469
9.2.6. Cukrzyca w przebiegu mukowiscydozy w okresie ciąży	471
Piśmiennictwo	473
9.3. Cukrzyca ciążowa	474
9.3.1. Etiopatogeneza	474
9.3.2. Powikłania	477
9.3.3. Rozpoznanie	478
9.3.4. Leczenie	480
Piśmiennictwo	485
9.4. Hipoglikemia	485
9.4.1. Informacje ogólne	485
9.4.2. Okres ciąży i okres laktacji	491
Piśmiennictwo	497
9.5. Inne zagadnienia związane z cukrzycą	498
9.5.1. Kwasica ketonowa w okresie ciąży	498
9.5.2. Karmienie piersią	502
9.5.3. Cukrzyca a antykoncepcja	504
Piśmiennictwo	505
9.6. Dziecko matki chorej na cukrzycę	506
9.6.1. Hipoglikemia	506
9.6.2. Makrosomia	508
9.6.3. Wewnątrzmaciczne zahamowanie wzrastania płodu	509
9.6.4. Wady rozwojowe	509
9.6.5. Zespół zaburzeń oddychania i inne powikłania oddechowe	510
9.6.6. Zaburzenia elektrolitowe	510
9.6.7. Kardiomiopatia przerostowa	511
9.6.8. Powikłania neurologiczne	511
9.6.9. Czynnościowy skurcz lewej części okrężnicy	511
9.6.10. Policytemia	512
9.6.11. Niedobór żelaza	512

9.6.12. Hiperbilirubinemia	512
9.6.13. Zgon w okresie okołoporodowym	512
9.6.14. Powikłania odległe	513
Piśmiennictwo	514
10. Inne choroby endokrynologiczne	515
10.1. Autoimmunologiczne zespoły wielogruzołowe	515
10.1.1. Informacje ogólne	515
10.1.2. Okres ciąży	516
10.1.3. Okres poporodowy	518
Piśmiennictwo	519
10.2. Zespoły mnogiej gruczolakowatości wewnątrzwydzielniczej	519
10.2.1. Zespół mnogiej gruczolakowatości wewnątrzwydzielniczej typu 1	519
10.2.2. Zespół mnogiej gruczolakowatości wewnątrzwydzielniczej typu 2	522
10.2.3. Zespół mnogiej gruczolakowatości wewnątrzwydzielniczej typu 4	525
Piśmiennictwo	526
10.3. Hormonalnie czynne guzy neuroendokrynne przewodu pokarmowego	527
10.3.1. Guz insulinowy	527
10.3.2. Guz gastrynowy	529
10.3.3. Rakowiak	533
10.3.4. Inne hormonalnie aktywne guzy neuroendokrynne przewodu pokarmowego	537
Piśmiennictwo	537
INDEKS	539